

Domáce násilie páchané na ženách v kontexte povedomia o krízovej intervencii

Domestic violence against women in the context of crisis intervention awareness

Lucia Kimpanová, Ivan Baláži, Michal Oláh

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava

Inštitút Dr. Pavla Blahu Skalica

Recenzent/Review: doc. JUDr. Jana Vallová, PhD., univerzitný profesor

doc. PhDr. František Radi, PhD.

Submitted/Odoslané: 08. 10. 2023

Accepted/Prijaté: 27. 10. 2023

Abstrakt:

Domáce násilie páchané na ženách je neprehliadnuteľnou realitou v našej spoločnosti a tiež je potrebné uvedomiť si, že je vždy do určitej miery tolerované. Táto forma násilia nie je problémom jednotlivca, ale štruktúrnym javom, ktorý v modernej spoločnosti nemôže byť tolerovaný. Krízová intervencia ako sociálna služba je jednou z možností zlepšenia situácie ale domnievame sa, že jej nie úplne dostatočná podpora a určitá nedocenenosť zo strany štátu je príčinou slabého povedomia o problematike v rámci verejnosti. S presvedčením uvádzame, že eliminácia tohto javu v spoločnosti nie je možná ale pre jeho minimalizáciu je potrebné sa tejto problematike venovať intenzívnejšie, dôslednejšie so zreteľom na dôsledky z nej

plynúce. Príspevok ponúka teoretický a legislatívny rámec ale je taktiež nositeľom výsledkov vlastného realizovaného výskumu v problematike.

Kľúčové slová: Domáce násilie. Obet'. Žena. Agresor. Krízová intervencia.

Abstract:

Domestic violence against women is an unmissable reality in our society, and it is also important to realise that it is always tolerated to some extent. This form of violence is not an individual problem, but a structural phenomenon that cannot be tolerated in modern society. Crisis intervention as a social service is one way of improving the situation, but we believe that its not entirely sufficient support and a

certain lack of appreciation on the part of the state is the reason for the poor awareness of the issue within the public. We are convinced that it is not possible to eliminate this phenomenon in society, but in order to minimize it, it is necessary to address this issue more intensively and consistently, taking into account its consequences. The paper offers a theoretical and legislative framework, but it is also a carrier of the results of our own research on the issue.

Key words: Domestic violence. Victim. Woman. Aggressor. Crisis intervent.

Predkladaný príspevok poskytuje prehľad základných teoretických a legislatívnych poznatkov, ktoré ukotvujú problematiku domáceho násilia a krízovej intervencie a zároveň poskytuje východiska a interpretáciu nami realizovaného výskumu s cieľom zistenia povedomia o krízovej intervencii.

Autorka Prevendárová (2014) uvádza, že krízová intervencia je činnosť, ktorej úlohou je poskytovať službu a zároveň sprostredkovať informácie. Služba v tomto ponímaní obhajuje klienta a podporuje ho pri jeho potrebách, v prípade, že je nevyhnutné, aby zlepšil svoje fyzické ale aj psychické potreby

v priebehu aktuálnej krízy. Takáto služba má byť aktívna práve vo vypočutí klienta, v rámci čoho sa vytvára vzájomný vzťah medzi klientom a interventom, založený na dôvere.

Za hlavný cieľ krízovej intervencie môžeme považovať snahu odborníka ohraničiť aktuálny stav klienta, ktorý sa ocitá v kritickej situácii. V ponímaní krízovej intervencie však hovoríme špecifickejšie v dvoch úrovniach cieľov, a to keď sa jedná o aktuálny cieľ, kedy je potrebný akútny, profesionálny zásah zo strany profesionála ku klientovi, ktorý sa aktuálne nachádza v konkrétnej danej situácii, ktorú nie je schopný sám zvládnuť. Takéto poskytnutie sociálnej služby musí byť špecializované, okamžité a adresné, aby slúžilo na bezprostrednú stabilizáciu klienta so zreteľom na čo najvčasnejšie odvrátenie nebezpečenstva krízy alebo snahu o navrátenie klienta do stavu pred začatím krízy. Na druhej úrovni môžeme pojednávať o ciele krízovej intervencie ako o perspektívnom, ktorý svoju pozornosť upriamuje na budúcnosť klienta a posilnenie jeho schopnosti a vedomosti, aby si v podobných životných situáciách dokázal pomôcť sám.

K ďalším cieľom krízovej intervencie môžeme zaradiť:

- Komplexné poradenstvo či už sociálne, ekonomické, právne a iné,

- Sociálnu pomoc (sociálna asistencia, linka dôvery, prevencia či iné),
- Eliminácia násilia vrátane negatívnych dôsledkov
- Ochranu ľudských a občianskych práv všetkých vekových kategórií,
- Prevenciu pred sociálno-patologickými javmi, ale aj prevenciu pred prehlbovaním negatívnych dôsledkov,
- Komunikáciu s políciou, či štátnymi úradmi, občianskymi združeniami a inými neštátnymi zariadeniami,
- Vydávanie a distribúciu informačných materiálov k verejnosti (Hambálek, 2010).

Sociálne služby krízovej intervencie spadajú pod legislatívny rámec zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), kde je sociálna služba definovaná ako obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie alebo na zmiernenie tejto situácie pre fyzickú osobu, rodinu alebo komunitu, na zachovanie či obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby pre vedenie samostatného života, pre

zabezpečenie nevyhnutných podmienok pre uspokojenie základných životných potrieb, na riešenie krízovej situácie zo sociálneho hľadiska, na prevenciu sociálneho vylúčenia, na zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu aktuálnej situácie v rodine.

Za nepriaznivú sociálnu situáciu sa podľa §2 vyššie uvedeného zákona o sociálnych službách považuje „*ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy*

- *z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,*
- *pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,*
- *pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,*
- *pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,*
- *z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu¹⁾ (ďalej len „dôchodkový vek“),*
- *pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,*

- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb, alebo
- pre zotrúvanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generáčne reprodukovanej chudoby,
- dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania“.

V rámci krízovej intervencie ako sociálnej služby hovoríme podľa zákona o sociálnych službách o troch formách jej poskytovania a to o terénnej sociálnej službe krízovej intervencie, poskytovaní sociálnej služby v zariadení alebo o nízkoprahovej sociálnej službe pre deti a rodiny.

Dôležitú úlohu v poskytovaní krízovej intervencie zohráva krízový intervent, ktorý by mal byť v prvom rade prosociálne orientovaný pracovník, empatický, sebareflexívny, komunikatívny, mal by ovládať prácu s hlasom, mlčaním ale aj s emóciami ako je plač, hnev, smiech či zlosť. Dôležitou črtou krízového intervenanta je taktiež mať záujem neustále sa vzdelávať v rámci rôznych kurzov v oblasti ďalšieho vzdelávania ako aj prostredníctvom dnes už akreditovaných kurzov krízovej intervencie, ktoré spadajú pod gesciu Ministerstva školstva, vedy výskumu

a športu Slovenskej republiky. Práca krízového intervenanta je veľmi náročná aj z hľadiska psychického zaťaženia, hlavne v prípade ťažko riešiteľných životných situácií klienta a to hlavne v kombinácii s vlastnými súkromnými či inými pracovnými problémami, a práve z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby práca krízového intervenanta podliehala takisto pravidelnému dohľadu supervízora.

Špatenková (2017) zhrnula etické princípy krízového intervenanta nasledovne:

- princíp autonómie – rešpekt voči klientovi a jeho slobodným rozhodnutiam, postojom a konaniam,
- princíp dôvernosti – dodržiavanie mlčanlivosti a taktiež diskretnosti v rámci získaných dôverných informácií klienta,
- princíp kompetentnosti – vykonávať službu v rozmedzí svojich kompetencií,
- princíp neškodnosti – neškodiť klientovi,
- princíp profesijného rozvoja – vykonávať službu rovnako pre každého klienta, bez ohľadu na vek, pohlavie, národnosť, etnickú príslušnosť, politické názory a iné,

- princíp neškodiť iným – nezneužívať vlastné znalosti či schopnosti,
- princíp čestnosti – konať čestne v zodpovedajúcich postojoch,
- účasť na spoločenskom dobre – uvedomovať si svoje spoločenské poslanie a etickú zodpovednosť ku klientovi, inštitúciám ale aj spoločnosti.

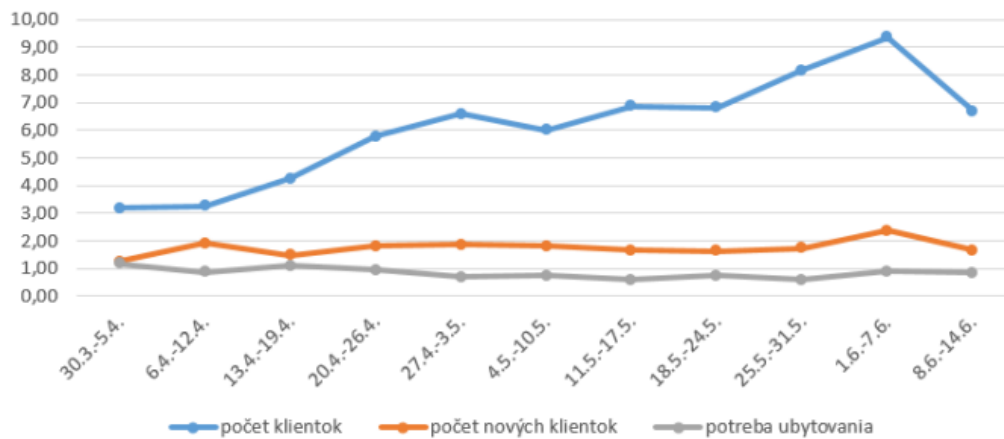
Domáce násilie páchané na ženách počas pandémie COVID-19

Radi by sme poukázali na významný fakt nárastu domáceho či partnerského násillia počas uplynulej doby pandémie COVID-19, a to práve v dôsledku zníženej mobility či obmedzenia sociálnych kontaktov, ktoré mali viesť k zabráneniu šírenia sa spomínanej nákazy. K predkladanému názoru prispievalo viacero faktorov ako napríklad výraznejší tlak na domácnosti, zvýšená miera strachu z prípadnej nákazy ako aj enormný stres z obáv zo zhoršujúcej sa ekonomickej situácie domácnosti.

Ako uvádza (Peterman et al, 2020) „Protipandemické opatrenia zároveň viedli k sociálnej izolácii a ženy zažívajúce násillie a ich deti sa ocitli uzavreté v domácnostiach s násilníkom, čo umožnilo vyššiu intenzitu násillia, kontrolujúceho správania a vznik nových, s vírusom spojených spôsobov násillia. Zároveň opatrenia znížili dostupnosť služieb a neformálnej podpory od okolia žien. Ženy zažívajúce partnerské násillie a ich deti tak boli vystavené vyššej miere násillia, strachu a izolácie spojenej so stresom a nárastom domácich a rodinných povinností, pričom možnosť odísť z násilného vzťahu alebo situácia bola výrazne znížená“.

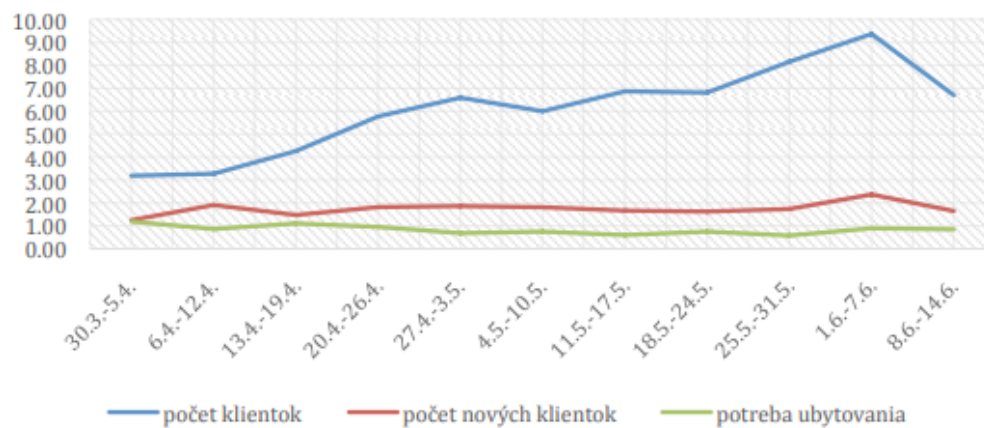
Podľa Inštitútu pre výskum práce a rodiny celkový pohľad na obdobie COVIDU-19 poskytuje najdôveryhodnejšie dáta Národná linka pre ženy zažívajúce násillie, ktorá uvádza, že počet volaní na linku sa v roku 2020 zvýšil celkovo o 49 % v porovnaní s rokom 2019 a zároveň bol zaznamenaný nárast počtu žien, ktoré linku kontaktovali po prvý krát a to o 37 %. (<https://www.zastavmenasilie.gov.sk/resources/data/Vplyv-protipandemických-opatreni-COVID-19-na-nasilie-pachane-na-zenach.pdf>)

Obrázok 1 Potreby žien zažívajúcich násilie počas karantény

Zdroj: <https://www.zastavmenasilie.gov.sk/resources/data/Vplyv-protipandemických-opatrení-COVID-19-na-násilie-pachane-na-ženach.pdf>

Obrázok 2 Potreby žien zažívajúce násilie počas prvej vlny pandémie

Zdroj: <https://www.zastavmenasilie.gov.sk/resources/data/Vplyv-protipandemických-opatrení-COVID-19-na-násilie-pachane-na-ženach.pdf>

Ako vyplýva z vyššie uvedeného grafu ako výsledku výskumu realizovaného Inštitútom pre výskum práce a rodiny, ktorý bol realizovaný v týždňovom zisťovaní, najväčší nárast v celkovom počte klientok ako aj nových klientok, ktoré sa na linku obrátili prvý krát bol v týždni od 1.6.2020 do 7.6.2020. Ďalší významný nárast bol zaznamenaný v januári v roku 2021.

Najviac nových klientok sa na linku obracali v mesiaci apríl 2020 a v januári 2021, kedy sa toto obdobie vyznačovalo práve najprísnejšími protipandemickými opatreniami. Štatistiky taktiež hovoria o náraste násilia páchaného na ženách počas karanténneho obdobia.

Z uvedených štatistík môžeme konštatovať, že zákaz vychádzania tzv.

„lockdown“, obmedzovanie mobility a sociálnych kontaktov mal evidentný dopad na možnosť odchodu žien spoločne s deťmi do bezpečia. Nedá nám nepodotknúť, že oproti Českej republike, kde bol zákaz vychádzania upravený na výnimku v prípade ohrozenia života alebo zdravia, v pandemických podmienkach na Slovensku sme sa tejto úpravy nedočkali, s výnimkou, že ženy mohli z domácností, kde pociťovali násilie odísť iba priamo do zariadenia krízovej intervencie ale nie do inej domácnosti napríklad k príbuzným. To bolo umožnené iba v prípade vedomia si porušenia v tom čase platných nariadení.

Na začiatku prvej vlny mali klientky zažívajúce partnerské násilie absolvovať 14 dňovú domácu karanténu, čo však často nebolo prakticky realizovateľné. Od apríla 2020 mali preto VÚC zriadiť možnosť absolvovať karanténu na karanténnych miestach. VÚC k tejto povinnosti pristúpili rôzne - v štyroch boli zriadené karanténne miesta priamo v zariadeniach špecializovaných na poskytovanie služieb ženám zažívajúcim násilie a ich deťom. V troch VÚC boli takéto miesta zriadené v iných typoch pobytových zariadení sociálnych služieb alebo v iných objektoch (napríklad internáty). V niektorých prípadoch VÚC vznikli karanténne miesta pre všetky typy žiadateľov o sociálne služby. Počet karanténnych miest sa

pohyboval v rozmedzí 2 – 12 miest určených pre osoby ohrozené na zdraví a živote (Burajová, Očenášová, 2020).

Interpretácia výsledkov vlastného výskumu

Nami realizovaný výskum sme zamerali na zisťovanie charakteristických prvkov a úrovne tolerancie domáceho násilia v spoločnosti na Slovensku ako aj na úroveň miery povedomia o krízovej intervencii ako jednej z foriem pomoci obetiam násilia. Pre náš výskum sme zámerným výberom aj v spolupráci s terénnymi sociálnymi pracovníkmi oslovili 168 participantov, výhradne žien, ktoré nemali žiadne skúsenosti s domácim násilím, ale aj súčasných a bývalých klientok krízovej intervencie v rámci Prešovského a Banskobystrického samosprávneho kraja. Z celkovej vzorky 168 participantov bolo 62 participantov, ktorí už mali v minulosti skúsenosť alebo aktuálne sa nachádzajú v postavení obeť domáceho násilia. Participant boli v tom čase oslovovaní osobným kontaktom ako aj prostredníctvom distribúcie online dotazníkov cez sociálne siete a získané mailové adresy.

Pre náš výskum sme si stanovili nasledovné hypotézy, u ktorých sme po zbere dát z dotazníkového zisťovania

pristúpili k overovaniu, prostredníctvom matematicko-štatistickej metódy „Test dobrej zhody“.

„Vzdelanie participantov má významný vplyv na povedomie o pojme krízovej intervencie.“

Hypotézu sme overovali otázkami v dotazníku: *„Najvyššie dosiahnuté vzdelanie. Aké z možnosti služieb poznáte na podporu obetí domáceho násilia? Poznáte pojem krízovej intervencie?“*

„Participant, ktorí uvádzajú možnosť tolerovania domáceho násilia v spoločnosti presadzujú názor, že tento druh násilia nemá vplyv na maloleté deti v domácnosti.“

Hypotézu sme overovali otázkami v dotazníku: *„Ste otvorení tolerancii niektorých z foriem prejavov domáceho násilia? Aký má podľa Vás vplyv domáceho násilia na maloleté deti v domácnosti?“*

„Participant, ktorých sa domáce násilie týka/lo bytostne, jednoznačne odmietajú tolerovanie niektorých jeho prejavov.“

Hypotézu sme overovali otázkami v dotazníku: *„Bolo v minulosti alebo je v aktuálnej dobe domáce násilie súčasťou Vašej domácnosti? Ste otvorení tolerancii*

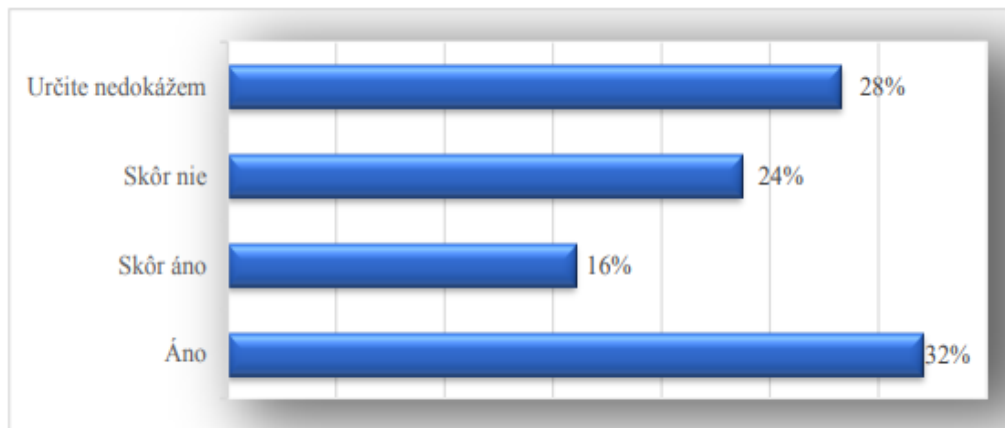
niektorých z foriem prejavov domáceho násilia?“

„Participant, ktorí uviedli nezáujem o problematiku domáceho násilia významnejšie presadzujú názor o jej čiastočnej tolerancii.“

Hypotézu sme overovali otázkami v dotazníku: *„Aký je Váš postoj k domácnému násiliu? Ste otvorení tolerancii niektorých z foriem prejavov domáceho násilia? Ktoré z foriem prejavov správania sa by mali byť spoločnosťou tolerované?“*

V nasledujúcej časti poukážeme na najvýznamnejšie odpovede z dotazníkového zisťovania.

Na otázku či sa participant domnievajú, že dokážu rozpoznať prejavy domáceho násilia, sme získali nasledovné odpovede a to 32 % participantov sa prezentovalo odpoveďou, že by domáce násilie dokázali rozpoznať. Až 24 % sa vyjadrilo, že domáce násilie by skôr nedokázali rozpoznať. Na opačnej strane je 28 % participantov, ktorí sa jednoznačne priklonili k odpovedi, že by domáce násilie nedokázali rozpoznať, nevedia posúdiť, kde je tá hranica, kedy už dochádza v domácnosti k násiliu.

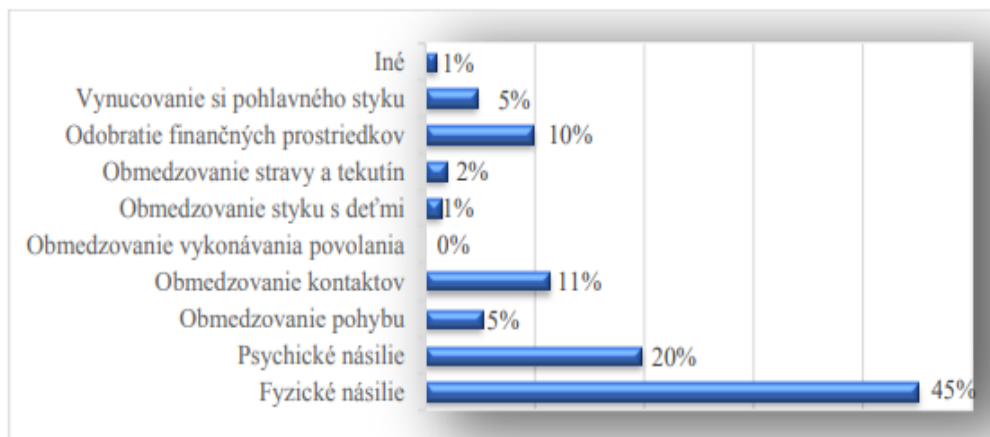

Graf 1 Miera schopnosti rozpoznania prejavov domáceho násilia

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ďalšie z významných odpovedí sme získali pri položení otázky, s akými prejavmi domáceho násilia sa účastníci

najčastejšie stretávajú alebo stretávali vo vlastnom prípade že boli alebo v súčasnosti sú obeťou domáceho násilia.

Graf 2 Najčastejšie prejavy domáceho násilia – vlastná skúsenosť

Zdroj: Vlastné spracovanie

Až 45 % účastníkov uviedlo, že sa stretlo v rámci vlastnej skúsenosti s prejavmi fyzického násilia. Druhými v poradí boli účastníci, ktorí majú skúsenosť s prejavmi psychického násilia.

Najmenej početnou odpoveďou bolo, že domáce násilie sa prejavovalo obmedzovaním styku s deťmi alebo vykonávaním povolania.

Zaujímavé odpovede sme získali aj v rámci zisťovania príčin agresora k uchýľovaniu sa k domácejmu násiliu

a k samotným dôvodom vzniku tohto typu násilia.

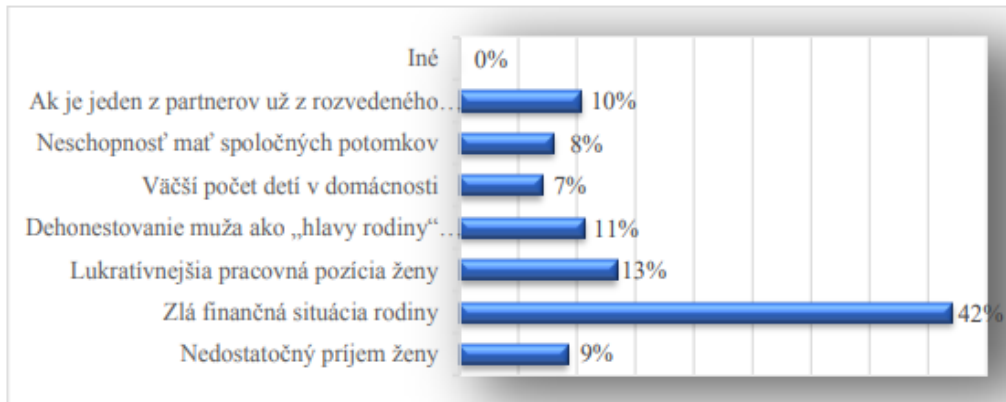

Graf 3 Najčastejšie príčiny agresora vedúce k domácejmu násiliu

Zdroj: Vlastné spracovanie

Príčiny vzniku domáceho násilia môžu byť rôznorodé. Najviac participantov nášho výskumu 30 % sa zhodlo na odpovedi, že za jeho vznikom stojí ventilovanie napätia agresora z prostredia mimo domácnosti. Alkohol a iné závislosti sa ocitli na druhom mieste, kedy ich za príčinu označilo 27 % participantov. Medzi najmenej početné odpovede patrili príčiny ako nízke vzdelanie agresora, v minulosti násilie páchané na agresorovi ale aj opovrhovanie agresorom ako mužom „hlavou rodiny“.

Ako uvádza nižšie uvedený graf, medzi možné ďalšie dôvody, ktoré vedú ku vzniku domáceho násilia najviac participantov 42 % uviedlo zlú finančnú situáciu rodiny. Viacpočetnými odpoveďami boli označené dôvody ako predošlý rozvod jedného z partnerov, či konkurenčný boj v rámci pracovných pozícií medzi partnermi. Menší počet participantov za hlavné dôvody uviedlo aj neschopnosť partnerov mať spoločného potomka a to 8 % z nich 9 % práve označilo opačný prípad, kedy sa v domácnosti nachádza väčší počet detí.

Graf 4 Najčastejšie dôvody vzniku domáceho násillia

Zdroj: Vlastné spracovanie

V rámci odpovedí na otázky týkajúce sa miery tolerancie domáceho násillia sme dospeli k prekvapivým odpovediam, kedy aj súčasné a bývalé obe domáceho násillia sa domnievajú, a to až 18 % participantov, že niektoré prejavy domáceho násillia by mali byť spoločnosťou tolerované. Z celkového počtu participantov, ktorí uviedli toleranciu určitých prejavov domáceho násillia v spoločnosti medzi také radia facku na tvár 44 %, obmedzovanie finančných prostriedkov 26 %, obmedzovanie osobných kontaktov a vyhrážanie zhodne 13 %, obmedzovaniu pohybu 4 %. Participantom sme taktiež položili otázky týkajúce sa povedomia o krízovej intervencii, či sa usilovali o vyhľadanie aj odbornej pomoci po prvotných prejavoch domáceho násillia, kde až 37 % uviedlo, že v prvotnej situácii o danej možnosti nedisponovali informáciami a situáciu sa

snažili riešiť s partnerom. 33 % participantov uvádzalo, že po prvotnom prejave danú situáciu považovali za jednorazovú a verili, že sa nezopakuje, takže nemali potrebu vyhľadať pomoc. 22 % participantov sa obrátilo na rodinu a blízkych priateľov a 8 % participantov kontaktovalo políciu. V jednej z nasledujúcich otázok participantí odpovedali aj na samotné povedomie o možnostiach krízovej intervencie, kde až 62 % uviedlo, že v ich prípade, ak si uvedomili vážnosť situácie nemali o krízovej intervencii žiadne informácie.

V závere môžeme konštatovať, že všetky nami definované hypotézy sa potvrdili, takže prichádzame k záveru, že povedomie o krízovej intervencii jednoznačne súvisí so vzdelaním jednotlivca. Žiaľ musíme smutne konštatovať, že sme v rámci nášho

výskumu nedospeli k výsledku nulovej tolerancie domáceho násilia v spoločnosti a práce participanti, ktorí sa priklonili k tolerovaniu niektorých prejavov domáceho násilia sú názoru, že tieto prejavy určite nemajú negatívny vplyv na maloleté deti v domácnosti. Na druhej strane participanti, ktorí uviedli netoleranciu domáceho násilia uvádzajú ako najhlavnejšie dôsledky jej prejavov práve budovanie nesprávneho vnímania partnerských vzťahov u detí, druhým najčastejším uvádzaným dôsledkom boli psycho-somatické problémy u detí a taktiež ich celkové zhoršenie sa správania v domácom a školskom prostredí. V globále môžeme konštatovať, že z celkového počtu participantov bolo 22,3 % s osobnou skúsenosťou v rámci domáceho násilia v minulosti a 17 % participantov uviedlo aktuálnu osobnú skúsenosť, z tohto celkového počtu sa 89,3 % participantov vyjadrilo k názoru nulovej tolerancie domáceho násilia. K predchádzajúcej štatistike sa viaže ešte jedna významná kategória odpovedí participantov na otázku, či je v poriadku, že sa domáce násilie rieši v celospoločenskom ponímaní alebo je to „problém“, ktorý má ostať za dverami spoločnosti. Z výsledkov nášho výskumu najväčšia časť vzorky participantov 42,3 % považuje domáce násilie za problém celej spoločnosti. Druhá

najpočetnejšia skupina ho považuje za osobný problém obeť 18,7 % a najmenej respondentov 6,7 % ho považuje za súkromný problém v domácnosti.

Záver

Je jednoznačné, že tento jav nikdy nebude možné zo spoločnosti odstrániť, nakoľko samotný základ je v každom z nás a každý z nás je individualita. Myslíme si, že najefektívnejšie by bolo aby sa tento pojem zaviedol v prvom rade do povedomia a života mladých ľudí čím navrhujeme: - uskutočňovať rôzne besedy s pracovníkmi zariadení núdzového bývania, pretože títo majú bohaté skúsenosti s obeťami domáceho násilia. - zaviesť pojem domáceho násilia v rámci výučby druhého stupňa základnej školy a tiež stredných škôl, tak aby mládež tento pojem poznala a vedela ho rozpoznať a tiež aby poznala efektívne možnosti ak sa sami ocitnú v pozícii obeť alebo svedka domáceho násilia. - osvetu v školských zariadeniach navrhujeme prostredníctvom vytvorenia dokumentu, ktorý bude mapovať určitý prípad tohto nežiaduceho javu a príbeh by prebiehal celým týmto cyklom o domácom násilí a tiež by informoval o príčinách či dôsledkoch a tento dokument by mal byť študentom poskytovaný v rámci ich výučby. - za veľmi dôležitý považujeme zaradenie

pojmu krízová intervencia do vyučovacieho procesu a to už v druhom stupni základnej školy, pretože povedomie o tomto type intervencie je veľmi slabá, na základe výsledkov nášho výskumu vieme, že v dnešnej dobe aj dospelé osoby nedisponujú žiadnymi informáciami o tomto pojme. Odporúčaním v prípade všeobecnej osvetu je prostredníctvom kompetentných orgánov aj inštitúcií: - políciou uskutočňované prednášky pre deti a dospelých. - využiť masovokomunikačné technológie pre zviditeľnenie problému, zaradzovanie mediálnymi spoločnosťami do vysielania materiály, ktoré poskytujú objektívne informácie o domácom násilí. - komunikovať verejne o probléme a to prostredníctvom Úradov práce sociálnych vecí a rodiny SR či mimovládnych organizácií a to pre vštepovanie názoru nulovej tolerancie domáceho násilia v spoločnosti.

Krízy sú bežnou súčasťou života každého jedinca, komunity alebo spoločnosti. Môžu byť krátkodobého charakteru a tak v krátkom časovom intervale prekonané. A však v nie málo situáciách aj tieto krízy môžu prerásť do stavu kedy sú možnosťami a schopnosťami samotného jedinca nezvládnuteľné. A práve to je priestor, kedy sa do popredia dostáva sociálna služba krízovej intervencie so všetkými svojimi možnosťami

a kompetenciami, ktorými disponuje. Preto je dôležité, aby sa o problematike domáceho násilia diskutovala na rôznych úrovniach. Je nevyhnutné sa zamerať na efektívnu celospoločenskú osvetu, aby už v prípade, že nedosiahneme elimináciu javu v spoločnosti boli k dispozícii a hlavne ľahko dostupné všetky potrebné informácie a možnosti, ktoré by obeť alebo potenciálnu obeť dovedli k pracovníkom krízovej intervencie, ktorými jej bude poskytnutá zaručene adresná pomoc a podpora.

Článok vyšiel ako súčasť riešenia projektu KEGA 019EU-4/2022.

Referencie:

- BURAJOVÁ, B., OČENÁŠOVÁ, Z. (2020) *Analýza súdnych rozhodnutí v prípadoch násilia páchaného na ženách*. [online]. Dostupné na internete: https://ivpr.gov.sk/wp-content/uploads/2020/12/analyza_sudnych_rozhodnuti_o_nasili_na_zenach.pdf.
- HAMBÁLEK, V. (2010) *Manažment v sociálnej práci (učebné texty pre účastníkov vzdelávania v manažmente v sociálnej práci)*. VŠZaSP sv. Alžbety, Bratislava. 90 s. 9788089392209.
- OČENÁŠOVÁ, Z. (2021) *Vplyv protipandemických opatrení COVID-19 na násilie páchané na ženách*. *Inštitút pre výskum práce a rodiny*. [online]. Dostupné

na internete:

<https://www.zastavmenasilie.gov.sk/resources/data/Vplyv-protipandemickych-opatreni-COVID-19-na-nasilie-pachane-na-zenach.pdf>.

PETERMAN, A. (2020) *COVID-19 and Violence against Women and Children*. [online]. Dostupné na internete: <https://www.cgdev.org/sites/default/files/covid-19-and-violence-against-women-and-children-second-research-round.pdf>.

PREVENDÁROVÁ, J., (2014) *Rodinná terapia v praxi*. Vyd. 2., dopl. Bratislava: Radosť – PhDr. Sylvia Radvanská, 2014. 278 s. ISBN 978-80-971319-1-3.

ŠPATENKOVÁ, N. a kol. (2017) *Krize a krizová intervence*. 1. vyd. Praha: Grada, 2017. 285 s. ISBN 978-80-247-5327-0.

Kontakt na autorov:

Ing. Lucia Kimpanová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej

práce sv. Alžbety, Bratislava

Inštitút Dr. Pavla Blahu Skalica

e-mail: lucia.kimpanova@gmail.com

PaedDr. Mgr. Ivan Baláži, MBA, DBA

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej

práce sv. Alžbety, Bratislava

Inštitút Dr. Pavla Blahu Skalica

prof. PhDr. Michal Oláh, PhD.

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej

práce sv. Alžbety, Bratislava

Inštitút Dr. Pavla Blahu Skalica